

Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*

Код по Натура 2000: 9130

D: Waldmeister-Buchenwald (Asperulo-Fagetum)

F: Hêtraies du Asperulo-Fagetum

E: Asperulo-Fagetum beech forests

Код по Приложение I: 41.13

Код по класификацията на Палеарктичните местообитания: 41.13

Дефиниция: Средноевропейски букови и буково-дъбови гори върху варовикови и неутрални, но богати на основи почви, разпространени от равнинния до планинския пояс. Тревният етаж обикновено е добре развит, често богат на геофити. В по-високите части на планините има отчасти примеси на *Picea abies* и *Abies alba* (планински смесени гори върху богати на основи почви).

Месторастене: Богати на основи или варовити почви, напр. върху морени, лъос, варовикови скали, доломити, както и върху вулканити. Като почвени типове се срещат основно кафяви горски почви, но и плитки рендзини. Водният баланс на почвата обикновено е изравнен (не се наблюдават екстремно сухи или преовлажнени условия).

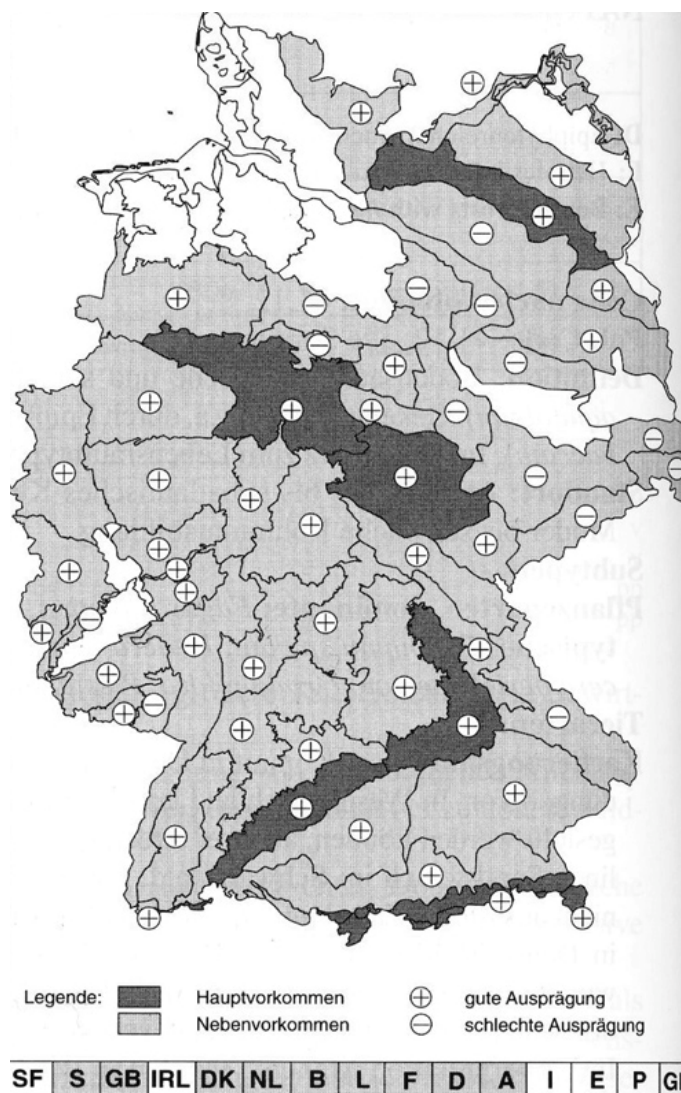
Подтипове: Основните подтипове са:

- гори с доминиране на бук (тип биотоп: букови гори върху умерено влажни основни почви 4307061),

- планински смесени гори (типове биотопи: планинска буково-елова гора 43070801 и планинска елово-смърчово-букова гора 43070802).

Растителни видове, доминиращи: *Allium ursinum*, *Anemone nemorosa*, *Fagus sylvatica*, *Lamium galeobdolon*, *Mercurialis perennis* и др.

типични: *Allium ursinum*, *Anemone nemorosa*, *Asarum europeum*, *Campanula trachelium*, *Daphne mezereum*, *Galium odoratum*, *Hedera helix*, *Hepatica nobilis*, *Hordelymus europaeus*, *Lamium galeobdolon*, *Melica uniflora*, *Mercurialis perennis*, *Viola reichenbachiana* и много други индикатори за наличие на основи и варовик в буковите гори;

Фиг. 99: Разпространение на местообитание тип 9130 в Германия и Европейския съюз.

Тъмен сиво: основни находища, светло сиво: второстепенни находища;

+ добре оформени, - не добре оформени.

по-влажни форми с *Circaea lutetiana*, *Corydalis cava*, *Impatiens noli-tangere*, *Stachys sylvatica* и др.; в планински райони (диференциални видове на по-високите места и видове с основно разпространение в планинския пояс): *Aposeris foetida*, *Cardamine trifolia*, *Dentaria bulbifera*, *Dentaria enneaphyllos*, *Knautia dipsacifolia*, *Lonicera alpigena*, *Lonicera nigra*, *Polygonatum verticillatum*, *Prenanthes purpurea*, *Streptopus amplexifolius*; в планинските смесени гори: *Abies alba*, *Galium rotundifolium*, *Melampyrum sylvaticum*, *Moneses uniflora*, *Orthilia secunda*, *Picea abies*, *Salvia glutinosa*.

Мъхове: *Eurhynchium stratum*, *Fissidens taxifolius*, *Neckera crispa*, *Plagiochila asplenioides* и др.

Гъби: в буковите гори: *Bjerkandera adusta*, *Crolophus cirratus*, *Fomes fomentarius*, *Ganoderma pfeifferi*, *Ionotus nodulosus*, *Ischnoderma resinosum*, *Marasmius alliaceus*, *Oudemansiella mucida*, *Pseudotrametes gibbosa*; особено в букови гори върху варовикови почви: *Clitocybe odora*, *Cortinarius auratioturbinateus*, *Craterellus cornucopioides*, *Hebeloma radicosum*, *Lycoperdon echinatum*, *Mycena renati*, *Ramaria formosa*, *Tricholoma tigrinum*; по бели ели: *Bondarzewia montana*, *Hymenochaete mougeotii*.

Животински видове:

Птици: гълъб хралупар (*Columba oenas*), жалобна мухоловка (*Ficedula hypoleuca*), буков певец (*Phylloscopus sibilatrix*), горска зидарка (*Sitta europaea*), горска улулица (*Strix aluco*); в планинските смесени гори: лещарка (*Bonasa bonasia*), планински певец (*Phylloscopus bonelli*).

Пеперуди: *Agria tau*, *Calliteara ramosa*, *Calliteara pudibunda*, *Diurnea fagella*, *Drymonia melagona*, *Epirrita autumnata*, *Heterogenea asella*, *Ligephila viciae*, *Operoptera fagata*, *Pseudoips prasinana*, *Stauropus fagi*, *Watsonalla cultraria*, *Xanthia aurago*.

Бръмбари: *Chrysobothris affinis*, *Evodinus clathratus*, *Judolia sexmaculata*, (*Picea*, планински смесени гори), *Leiopus nebulosus*, *Otiorhynchus uncinatus*, *Pachyta lamed* (*Picea*), *Phyllobius argentatus*, *Polydrusus pterygomalis*, *Rhinomias forticornis*, *Rhynchaenus fagi*, *Sinodendron cylindricum*.

Ципокрили насекоми: *Adrena helveda*, *Adrena nitida* (върху *Allium ursinum*), *Anthophora furcata* (върху *Stachys sylvatica*).

Двукрили насекоми: Многобройни влаголюбиви горски видове, които се срещат като възрастни индивиди основно по периферията на гората или по открити места. Ларвите им живеят по дърветата (арбориколи) и се изхранват с листни въшки (афидофаги), с (мъртва) дървесина (ксило(сапро)фаги) или се хранят във вътешността на растенията (ендофитофаги): *Vaccha elongata*, *Dasysyrphus nigricornis*, *Dasysyrphus pinastri*, *Epistrophella euchroma*, *Fagisyrrhus cinctus*, *Melangyna lasiophthalma*, *Meligramma triangulifera*, *Meliscaeva cinctella*, *Parasyrphus lineola*, *Parasyrphus macularis*, *Parasyrphus punctulatus*, *Spegina spp.*, *Temnostoma apiforme*, *Temnostoma vespiforme*, *Volucella pelluscens*, *Xanthogramma laetum*, *Xylota segnis*, *Xylota sylvarum*; освен това *Cheilosia fasciata*, *Portevinia maculata* (върху *Allium ursinum*).

Мекотели: *Acanthinula aculeata*, *Aegopinella nitens*, *Aegopinella nitidula*, *Aegopinella pura*, *Arion ater*, *Arion rufus*, *Balea biplicata*, *Carychium tridentatum*, *Cepaea hortensis*, *Clausilia bidentata*, *Cochlodina laminata*, *Discus rotundatus*, *Ena montana*, *Helicodonta obvolvata*,

Helix pomatia, Isognomostoma isognomostomus, Lehmannia marginata, Limax cinereoniger, Limax maximus, Malacolimax tenellus, Merdigera obscura, Monachoides incarnatus, Oxychilus cellarius, Platyla polita, Punctum pygmaeum.

Други безгръбначни: галици: *Hartigiola annulipes, Mihiola fagi*; листни въшки: *Cyrtococcus fagi, Phyllaphis fagi*; многоножки: *Glomeris hexasticha, Glomeris marginata*; паяци-сенокосци: *Anelasmacephalus cambridgei, Trogulus tricarinatus*.

Указания за картиране: Отделянето от буковите гори с орхидеи (9150) се извършва въз основа на липсата на характерните за 9150 термофилни видове.

Високопланински до субалпийски находища на горната граница на гората с обикновен явор в дървесния етаж се картират като местообитание 9140.

Изменчивост: Има ясна височинна диференциация, както и многобройни подтипове на регионално ниво, напр. форми, богати на геофити.

Комплекси: Според надморската височина и регионалните дадености на по-малка височина се образуват комплекси с дъбово-габъррови гори, на по-голяма височина с гори по стръмни склонове (9180), смърчово-елови и елови гори. Към комплексите спадат и места с високотревия, възкнали в следствие на сечи (съюз *Atropion belladonae*), и богати на тревисти видове горски периферни пояси.

Типове биотопи¹:

(ВТВ – код по германската национална класификация на биотопите; RL – степен на застрашеност според Червената книга на биотопите със степени: 0 – напълно унищожен, 1 – застрашен от пълно унищожение, 2 – силно застрашен, 3 – застрашен, * - към момента вероятно незастрашен; REG – възможност за регенерация/възстановяване: N – невъзстановим, K – едва възстановим (> 150 години), S – трудно възстановим (15 – 150 години), B – условно възстановим (<15 години), x – не е възможно да се определи.)

ВТВ	RL	REG	Биотоп	EIG_COD E	EIG
430706			Букови гори на свежи и богати на основи почви		
43070601	2-3	K	Букови гори на богати на основи почви в равнинния пояс		
43070602	3	K	Букови гори на богати на основи почви в в хълмистия до предпланинския пояс		
43070603	2-3	K	Букови гори на богати на основи почви в в планинския до високопланинския пояс		
43070801	1-2	K	Буково-елови гори	B061, B062	pH на почвите

¹ В Германия съществува национална класификация на типовете местообитанията, наричани традиционно биотопи. Във Федералния закон за защита на природата, както и в тези на провинциите, се посочват типове биотопи, които са обект на защита, много преди Директивата за местообитанията да влезе в сила. Бел.р.

			в планинския пояс		> 4,5
43070802	1-2	К	Смърчово-елови-букови гори в планинския пояс	В061, В062	pH на почвите > 4,5

Растителност:

v – растителността на дадената синтаксонимична единица принадлежи изцяло към разглеждания тип местообитание; pp – растителността на дадената синтаксонимична единица попада само отчасти в разглеждания тип местообитание

Fagion sylvaticae Luquet 26	v
Galio odorati-Fagetum Sougnez&Thill 59	v
Hordelymo-Fagetum Kuhn 37 em. Dierschke 89	v
Chrysanthemo rotundifolii-Piceion (Krajina 33) Brezina&Hadac in Hadac 67	pp
Abieti-Piceion (Br.-Bl. In Br.-Bl. Et al. 39) Soo 64	pp
Cardamino trifoliata-Fagetum Oberd.&Mueller 84	v
Dentario heparaphyllidi-fagetum (Moor 52) Mueller 66	v
Lonocero alpigenae-Fagetum Oberd.&Mueller 84	v
Dentario enneaphylli-Fagetum Oberd. Ex Matuszkiewicz & Matuszkiewicz 60	v
Aposerido-Fagetum Oberd. ex Oberd. et al. 67	v

Ползване/поддържане: Мерки за поддържане не са необходими. Необходимо е поне в някои части на местообитанията да има по-големи площи без стопанска дейност.

Сукцесия: Това местообитание в Германия принадлежи към потенциалната естествената растителност² и в съответните находища представлява крайна фаза на сукцесията. При естествени условия (без горскостопанско ползване) може да се очаква мозаечно развитие на възрастовите стадии. Затова по правило ветровалите и каламитетите не изискват залесяване или особено поддържане. Твърде високата численост на дивеча може да попречи на естественото подмладяване.

Основни застрашаващи фактори: интензивно горско стопанство, твърде кратък турнус на сеч, изкореняване, внасяне на вредни вещества по въздуха, вреди от дивеч.

Забележки: цял подсъюз Eu-Fagenion=Asperulo-Fagenion (CORINE 41.13) и Lonocero alpigenae-Fagenion (CORINE 41.333).

2 Потенциалната естествена растителност – растителността, която би преобладавала на дадено място според съществуващите към настоящия момент условия на средата, ако човешкото влияние не съществуваше. Тя е най-развитата фаза на растителността на дадено място и не включва фази на сукцесия. Не бива да се бърка с някогашна естествена растителност, преди намесата на човека. Този термин е често използван в немската природозащитна литература. Бел.р.

Bundesministerium
für Umwelt, Naturschutz
und Reaktorsicherheit

Превод на български: Румяна Панкова.

Редакция: Таня Георгиева Шнел.

Оформление на българската версия: Добромир Добринов.

© Зелени Балкани, прев. на бълг. ез., 2010.

Препоръчителен начин за цитиране:

Ssymank, A., Hauke, U., Rückriem, Ch. & Schröder, E. (1998): Das europäische Schutzgebietssystem NATURA 2000. Ausgewählte Auszüge. Artikel zu LRT 9130. Schriftenreihe für Landschaftspflege und Naturschutz. Heft 53. Bundesamt für Naturschutz. Bonn-Bad Godesberg. Зелени Балкани, прев. на бълг. ез., 2010.

Преводът и издаването на български се осъществяват със съгласието на авторите на оригиналната публикация.

Изданието се осъществява в рамките на проект: "Опитът на Германия при транспониране на правовите норми на ЕС: НАТУРА 2000 - управление и финансиране".

Проектът е финансиран от Консултативната програма за подпомагане опазването на околната среда в страните от Централна и Източна Европа, Кавказ и Централна Азия на Федералното Министерство на околната среда, природозащитата и ядрената безопасност на Германия (BMU), чрез Федералната Агенция за околна среда (UBA, Катарина Ленц).

Немски изследователски проект номер FKZ: 380 01 201.

Научната координация на проекта е осъществена от Федералната агенция за природозащита (BfN, Д-р, Аксел Симанк).

Български партньор по проекта: Министерство на околната среда и водите (Ася Донева).

Координация и изпълнение на проекта: Зелени Балкани (Симеон Марин).

© Зелени Балкани, 2010.

Bulgarian translation: Romyana Pankova.

Editing: Tanya Gerogieva-Schnell.

Layout of Bulgarian version: Dobromir Dobrinov.

© Green Balkans, Bulgarian translation, 2010.

Citation of the Bulgarian translation requires proper reference to the original publication:

Bulgarian translation and publication with the permission from authors of the original article.

This edition is developed within the project "Germany's experience in implementing EU legislation: NATURA 2000 – management and financing".

The project is funded by the Advisory Assistance Programme for Environmental Protection in the Countries of Central and Eastern Europe, the Caucasus and Central Asia of the German Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation, and Nuclear Safety, through its Federal Environment Agency (UBA, Katharina Lenz).

German Research Project number FKZ: 380 01 201.

The scientific coordination of the project is done by the Federal Agency for Nature Conservation (BfN, Dr. Axel Ssymank).

Bulgarian counterpart: Ministry of Environment and Water (Assya Doneva).

Project implementation: Green Balkans (Simeon Marin).

© Green Balkans, 2010.